

## Η μάχη στο Βαρθολομιό [9-11 Νοεμβρίου 1825]



Γονική Κατηγορία: [Ιστορική Βιβλιοθήκη](#)

Κατηγορία: [Ελληνική Επανάσταση 1821 - Σύσταση Ελληνικού Κράτους](#)

Δημοσιευμένο στις Δευτέρα, 10 Νοέμβριος 2014 12:00

Από τον/την Ιστοσελίδα "Αβέρωφ"

Προβολές: 56



Βρισκόμαστε στο 1825, στο 5ο έτος του Αγώνος της Εθνεγερσίας. Ύστερα από τις καθοριστικές Ελληνικές νίκες των ετών 1821-1825, οι τούρκοι στον Μοριά έχουν φύγει και οι πρώην ραγιάδες της Πελοποννήσου ανασαίνουν ελεύθερα. Το κλίμα αυτό της Ελευθερίας έρχεται να χαλάσει μία εφιαλτική και διχαστική πρακτική για το ποιος θα γίνει ηγέτης του Αγώνος, που κορυφώνεται με τον Εμφύλιο Πόλεμο.

Η εμφύλια διαμάχη, που συνοδεύεται από αισχρές σκηνές μίσους και λεηλασίας εναντίον των Πελοποννησίων, από τους Ρουμελιώτες και τους Υδραίους, κορυφώνεται με την φυλάκιση των ηγετών της Πελοποννήσου (ανάμεσα τους και ο Θ. Κολοκοτρώνης) σε Μοναστήρι στην Ύδρα. Σε αυτό το κλίμα Διχασμού των Ελλήνων, βρίσκει ο Σουλτάνος την ευκαιρία να αποστείλει στην Πελοπόννησο τον υιό του Αιγυπτίου πασά, τον Ιμπραήμ, για αν διαλύσει την Επανάσταση και να ξανασκλαβώσει τους Έλληνες. Έτσι, ο Ιμπραήμ αποβιβάζεται τον Φεβρουάριο του 1825 στην Μεθώνη, με χιλιάδες Στρατού και αρχίζει να χτυπά τους Έλληνες, οι οποίοι στην αρχή δεν είχαν συνειδητοποιήσει το θανάσιμο μέγεθος του κινδύνου που, λόγω αδράνειας της τότε Κυβερνήσεως Γ.

Κουντουριώτη. Ο Ιμπραήμ σαρώνει την Μεσσηνία και κατευθύνεται στην Ηλεία, το φθινόπωρο του 1825, με απώτερο στόχο να φτάσει στο Μεσολόγγι και να ενισχύσει την υπό τον Κιουταχή Πολιορκία της πόλης. Την ίδια εποχή, υπό τη πίεση των Ελληνικών ηττών, απελευθερώνονται οι φυλακισμένοι της Ύδρας και ο Θ. Κολοκοτρώνης ζητά, τον Οκτώβριο του 1825, από του Ανδ. Ζαΐμη, Δημ. Πλαπούτα, Γ. Σισίνη και Νικ. Σταματελόπουλο, να οργανώσουν την άμυνα των περιοχών τους, ανάμεσα στις οποίες και η Ηλεία. Οι τουρκοαιγύπτιοι του Ιμπραήμ περνούν από το Κλειδί της Αγουλινίτσας και, παρά τις απώλειες τους, φτάνουν στον Πύργο μεταδίδοντας τον τρόμο. Οι Έλληνες προσπαθούν να τον σταματήσουν στα Σαβάλια, αλλά ο Ιμπραήμ φτάνει στην Γαστούνη, την πρώτη εβδομάδα του Νοεμβρίου 1825, μέσα από αρπαγές, καταστροφές και πυρκαγιές. Η Μάχη του Βαρθολομιού έγινε κατά τις 9 με 11 Νοεμβρίου 1825, καθώς οι τουρκοαιγύπτιοι υπό τον Χουσεΐν Μπέη, κατευθύνθηκαν στο Βαρθολομιό. Τους πρώτους 100 εχθρικούς ιππείς αντιμετώπισαν οι Έλληνες στο Βαρθολομιό και έστειλαν τις οικογένειες τους στο Κάστρο Χλεμούτσι και 100 Έλληνες γύρισαν να αντιμετωπίσουν τους εισβολείς. Οι τελευταίοι είχαν ξεπεράσει σε αριθμό τους χίλιους.

Μία έξοχη περιγραφή της μάχης, μας δίνει ο σπουδαίος ιστορικός ερευνητής και συγγραφέας, ο ιατρός Κων. Γρ. Κυριακόπουλος: «Στην αρχική φάση, οι ευρισκόμενοι στο Βαρθολομιό Έλληνες αμυνόντουσαν καλά, ε στερούντο όμως πολεμοφοδίων και ήσαν σχετικώς λίγοι. Μία εσφαλμένη εκτίμηση οδήγησε, τους επί κεφαλής των Ελλήνων στο Κάστρο του Χλεμουτσίου, σε υποτίμηση του αντιπάλου. Ξεκίνησαν 180 Έλληνες με επί κεφαλής τον καπετάν Βέρα και τον καπετάν Γιωργάκη Βαρθαλαμιώτη, «άνδρας τω όντι γενναιοτάτους», κατά τον ιστορικό του 1821 Αμβρόσιο Φραντζή, ως βοήθεια-επικουρία των αμυνομένων στο Βαρθολομιό. Ήδη όμως οι ευρισκόμενοι στο Βαρθολομιό, επολιορκούντο από 1000 ιππείς, κατά τον Γ. Σισίνη, στην επιστολή στην Επιτροπή της Ζακύνθου, ή 500 ιππείς και 4000 πεζούς, κατά τον Φραντζή. Όταν οι Αιγύπτιοι είδαν την ερχομένη επικουρία των Ελλήνων, επιτέθησαν κατ' αυτής. Οι Έλληνες, επειδή δεν μπόρεσαν να καταφύγουν στο χωριό, αναγκάστηκαν να οχυρωθούν

προσωρινῶς στα ἀμπέλια Βαρθολομιού, που βρίσκονταν ἔξω ἀπό το χωριό. Εκεί συνήφθη ἡ περίφημη μάχη, ἡ οποία διήρκεσε πολλές ὥρες. Οἱ ἱππεῖς των Αἰγυπτίων υπέστησαν μεγάλες ἀπώλειες και για το λόγο αὐτό αναγκάστηκαν να ζητήσουν τὴν βοήθεια των πεζών. Ὅταν μπήκαν στη μάχη και οἱ πεζοί, ο ἀγώνας ἐγίνε ανισώτερος, ἀλλὰ οἱ Ἕλληνες ἀμύνονταν πολὺ καλά και ἐπιφέρανε μεγάλες ἀπώλειες στον ἐχθρό. Για κακὴ τους ὁμως τύχη ἀρχισε να πέφτει ραγδαία βροχή, ἔτσι ὥστε τα ὄπλα τους δεν μπορούσαν πλέον να λειτουργήσουν και ο ἀγώνας ἐγίνετο με τα σπαθιά, σώμα με σώμα. Εφονεύθησαν ὅλοι 150 (κατὰ τον Φραντζή), ἢ 180 (κατὰ τον Γ. Σισίνη) Ἕλληνες, πλην ἐνός».

Ἡ Μάχη ἐληξε με μεγάλη φθορά για τους τούρκους, με πάνω ἀπὸ 1000 νεκρούς ἐχθρούς, ὅπως ἀναφέρει ο Ἀμβρόσιος Φραντζής, «ὡς ἐμαρτύρησαν τα εἰς τον τόπον τῆς ἀνίσου ἐκείνης μάχης εὐρεθέντα ἐχθρικά πτώματα. Οἱ δε περὶ το Βαρθαλαμιόν ἀπομεινάντες ἐχθροί, ἐφόρμησαν ἐναντίον των κεκλεισμένων 100 Ἑλλήνων, ἐκ των οποίων ἐφονεύθησαν 56, ἐκ δε των ἐχθρῶν τόσοι πολλοί, ὥστε ἀπελπισθέντες οἱ ἐναπολειφθέντες, περὶ τὴν ἐσπέραν ἐφυγον αἰσχυρῶς εἰς τὴν Γαστούνην, ἀφέντες και τους νεκρούς των ἀτάφους». Κατὰ τον Γεώργιο Σισίνη «...ἐφονεύθησαν και ἐδικοί μας ὡς 57 και ἓνας καπετάνιος, ὀνόματι καπετάν Πανάγος Τζεκούρας, ἀπὸ Βρανά και ἐκεῖνος ο καλὸς ἄνθρωπος καπετάν Πανάγος Βέρας ἀπὸ Βαρθαλαμιού...»

Αὐτὴν τὴν μάχη και αὐτοὺς τους ἥρωες τιμάμε σήμερα. Ὡς μια ἐνίσχυση στη Ἱστορική μνήμη του τόπου, θα συνεχίσουμε να τιμάμε τους ἠρωικούς προγόνους μας και θα φροντίσουμε να ἀναδειχθεῖ ἡ σημασία τῆς θυσίας αὐτῆς, πανελληνίως. Προς ἐπίρρωσιν αὐτοῦ, θα παραθέσουμε δύο ἀπόψεις που κατεγράφησαν ἤδη ἀπὸ τον 19ο αἰῶνα, για τὴν Μάχη.

Στην «Ἐστία» του 1886 (τόμος 21ος), ο Α. Θεοδωρίδης ἐκ Πύργου, ἀναφέρει: «...Ἐκεῖ, παρὰ το χωριὸν Βαρθολομιό, διεπράχθη ἀνδραγάθημα ἀξίον να καθέξη χρυσὴν σελίδα τῆς Ἱστορίας και εἶναι λυπηρὰν, ὅτι ἐνίστε οὔτε μνημονεύεται... ὡσεὶ μη ἦρκει το ολιγάριθμον αὐτῶν (δηλαδὴ των Ἑλλήνων), ἐπήλθεν ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς μάχης και ἡ βροχή, ἣτις κατέστησε προβληματικὴς χρήσεως τα ὄπλα των ἀνδρείων και ἐστέρησεν οὕτως αὐτοὺς, τῆς εὐτυχίας του να ἐξαγοράσωσιν ἀκριβωτέραν τὴν ζῶν των...». Και ἡ σημασία τῆς μάχης φαίνεται ἀπὸ τα ὅσα γράφει ο ἱστορικός και πιστὸς ἀκόλουθος του Θ. Κολοκοτρώνη, ο Φωτάκος, στα «Ἀπομνημονεύματα» του: «...ἡ μάχη αὐτὴ εἶναι μία ἐκ των μεγαλυτέρων και σημαντικωτέρων, ὅσαι μέχρι τούδε εἶχαν γίνε ἐναντίον του Ἰμβραήμ...»

(Ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸν Πανηγυρικόν, τοῦ Γεωργίου Διον. Κουρκοῦτα, καθηγητοῦ φιλολόγου, κατὰ τὴν Ἑκδήλωσι Μνήμης, τὸν Νοέ. τοῦ 2012)

Πηγή: [Αβέρωφ](#)